

Ny Skuespillerhåndbog med plads til mere

Glæd dig til at logge på en helt ny skuespillerhåndbog med ny teknik, bedre funktionalitet og lækkert design, der fungerer lige godt på telefon, tablet og computer.

Når du (altid) ender i den samme rolle

Hvordan er det altid at ende i de samme roller? Skuespillerne Bodil Jørgensen og Mick Øgendahl fortæller om det at spille den samme figur på godt og ondt.

Skuespiller i den moderne forsknings tjeneste

På Syddansk Universitet indgår skuespillere i forskningsarbejdet på det sundhedsvidenskabelige område. Forskerne har opdaget, at teater kan bidrage med nye perspektiver og nye praksisser.

#03 2018

MAGASINET

SCENELIV

SANG • DANS • TEATER • FILM / UDGIVET AF DANSK SKUESPILLERFORBUND

Katja Holm siger farvel efter ni år som formand

**Tvivlen har
altid været min
følgesvend**

Tæppefald må vente

8 ud af 10 af forbundets 60+ medlemmer arbejder stadig

SEKRETARIAT FOR DANSK SKUESPILLERFORBUND OG FILMEX

SCENELIV udgives af Dansk Skuespillerforbund og udkommer 8 gange årligt. Oplag: 2.700 eks. - Abonnement: 425 kr. årligt

MAGASINET SCENELIV

Dansk Skuespillerforbund,
Tagensvej 85, 3. sal
2200 København N
Telefon: 33 24 22 00
Mandag-fredag 9-12 og 13-15.
dsf@skuespillerforbundet.dk
www.skuespillerforbundet.dk

Artikler, læserbreve og lign. sendes til:
ck@skuespillerforbundet.dk
Redaktion:
Charlotte Kiberg (redaktør)
Katja Holm (ansvarshavende)

Annoncer sendes til: Jette Rydder
jr@skuespillerforbundet.dk
(Debatindlæg, anmeldelser, mindeord osv. må maks. fylde 2800 anslag inkl. mellemrum)

Tryk: KLS Grafisk Hus
Design: FXA

ANNONCEPRISER OG FORMATER (b x h)

Helside annonce (170 x 270) 9.000 kr.
Bagsiden (190 x 260 + beskæring) 9.000 kr.
2/3 side annonce (170 x 192) 6.500 kr.
1/2 side annonce (170 x 133) 5.000 kr.
1/3 side annonce - horisontal (170 x 60) 2.500 kr.
1/3 side annonce - vertikal (54 x 270) 3.500 kr.
Visitkort-annonce (83 x 58) 700 kr.
(maks. 400 anslag inkl. mellemrum)
Medlemsannoncer (83 x 58) 350 kr.
(maks. 400 anslag inkl. mellemrum)

Annoncemateriale skal afleveres i pdf-format.
Alle priser tillægges moms.
Særlige annonceønsker:
Kontakt Jette Rydder - tlf. 33 24 22 00

DSF'S BESTYRELSE

Katja Holm (formand), Adam Brix, Andreas Jebro, Anne Voigt Christiansen, Benjamin Boe Rasmussen, Christian Damsgaard, Daniel Bevensee, Johanne Nørregård-Nielsen, Magnus Bruun, Maria Hanke, Max-Emil Nissen, Peder Holm Johansen, Peter Christoffersen, Rebekka Lund, Søren Bang Jensen, Andrea Deres (suppleant), Christian Gade Bjerrum (suppleant)

DSF'S SEKRETARIAT

Formand: Katja Holm
Sekretariatschef: Anna-Katrine Olsen
Vicesekretariatschef: Kim Hansen
Kommunikationschef: Charlotte Kiberg
Chefjurister:
Maj Hagstrøm og Magnus Homann Poulsen
Juridiske konsulenter:
Morten Lisby og Matilde Dahl Petersen
Socialkonsulent: Nanna Møller
Sekretær: Hanne Arlund
Kursuskordinator: Karin Iwersen
Sekretær for formand og sekretariatschef:
Tine Fangel
Regnskabschef og Filmex: Heidi Holm Madsen
Webmaster og Filmex: Jette Rydder
Håndbog og Filmex: Kristine Staffeldt
IT-manager og Filmex: Sengül Kaya-Mortensen
IT-support og Filmex: Kasper Grande
Filmex: Dorte Wriedt
Reception: Bente Wittenborg

DEADLINE TIL NÆSTE NUMMER: 4. MAJ 2018

LO og FTF fusionerede

To tredjedele af de stemmeberettigede i både LO og FTF har stemt for en storfusion mellem hovedorganisationerne LO og FTF. Fusionen skal føre til en ny, stor hovedorganisation med virkning fra 1. januar næste år.

Ja til fusionen betyder samtidigt at LO og FTF vil blive nedlagt til fordel for den nye hovedorganisation.

LO-formand Lizette Risgaard blev på kongressen valgt til den nye hovedorganisations første formand, mens FTF-formand Bente Sorgenfrey bliver 1. stedfortrædende formand.

DSF formand Katja Holm er valgt til hovedbestyrelsen i den nye hovedorganisation sammen med Mads Øland, Spillerforeningen, Kim Østerbye, Fængselsforbundet, Lena Brostrøm Didriksen, Dansk Artist Forbund, Jørn Rise, Dansk Told- og Skatteforbund og Thomas Wester-Andersen fra Kort og Landmålingsteknikernes Forening.

Fusionen er resultatet af fem års arbejde i LO og FTF med at skabe opbakning til den nye organisation. Tanken med at sammenlægge sekretariaterne i de to organisationer er, at lønmodtagernes faglige organisationer, hvoraf mange har

mistet store medlemsskarer over en længere årrække, vil have en markant fælles stemme og dermed stå stærkere over for politikerne og i den offentlige debat.

Formand Katja Holm siger:

"Vi har også været blandt skeptikerne, men er overordnet set glade for fusionen. En samlet fagbevægelse kan stå stærkere på politiske områder såsom dagpenge, beskæftigelse, uddannelse og ligeløn. Vi satser dog på, at fusionen ikke betyder, at de små forbund drukner, men fortsat vil blive hørt. Her er DSF særligt optaget af det atypiske arbejdsmarked, som vi mener er vigtigt at have fokus på. Med DSF's plads i hovedbestyrelsen vil vi lægge stor vægt på, at tale om netop de udfordringer der er på det atypiske arbejdsmarked. Og det er jeg utrolig glad og stolt over at vi som forbund er med til."

Fusionen betyder, at LO lukker som selvstændig organisation efter 110 år, mens FTF nåede at få 65 år som hovedorganisation. /KNL

Fødselsdage

Eva Hess Thaysen	25. april	60 år	Thomas Kirk	20. maj	60 år
Jesper Søgaard	25. april	50 år	Per Otto Bersang Rasmussen	6. juni	60 år
Henrik Hartvig	8. maj	60 år	Camilla Sophie Lohmann	8. juni	50 år
Bolette Schrøder	8. maj	50 år			
Karen Nielsen	12. maj	50 år			
Sidsel Agensø	16. maj	50 år			
Jens Gotthelf	18. maj	50 år			
Tine Gotthelf	18. maj	50 år			

På grund af ændring i udgivelsesdato for Sceneliv er Eva Hess Thaysens og Jesper Søgaards fødselsdage - begge 25. april 2018 - ikke kommet med i det rigtige nummer af Sceneliv. De skulle have været med i Sceneliv # 2. Dette beklager vi meget.

#03 2018

TÆPPEFALD MÅ VENTE

6

8 ud af 10 af forbundets ældre medlemmer arbejder hele tiden eller indimellem, selv om det bliver sværere og sværere at få noget at lave med alderen – især for kvinderne. Dansk Skuespillerforbunds 60+ medlemmer er aktive samfundsborgere, og så er de i øvrigt meget tilfredse med tilværelsen, viser vores nye 60+ undersøgelse. Den tegner et billede af, hvordan livet ser ud for scenekunstnere, når de er fyldt 60, uanset om de stadig er på arbejdsmarkedet, har trukket sig tilbage – eller måske befinder sig et sted midt imellem.

NY SKUESPILLERHÅNDBOG MED PLADS TIL MERE

8

Glæd dig til en helt ny skuespillerhåndbog med ny teknik, bedre funktionalitet og lækkert design. Om du logger på fra din computer, din telefon eller tablet gør ingen forskel, for det nye design er responsivt, og det betyder, at håndbogen er lige funktionel og nem at bruge, uanset hvad. Den nye håndbog giver dig blandt andet langt bedre plads til showreels og et udvidet cv, hvor du selv bestemmer, om standardoplysningerne skal stå på dansk, engelsk eller tysk.

TVIVLEN HAR ALTID VÆRET MIN FØLGESVEND

10

Det er ni år siden, Katja Holm stillede op til kampvalg om formandsposten – 34 år gammel, med en rød stribe i håret og en bare to måneder gammel søn på armen. Til generalforsamlingen 27. maj takker hun af som formand. "Tvivlen har altid været min følgesvend og er det stadigvæk. Er det nu godt nok? Kan jeg gøre det bedre? Kan det gøres anderledes? Det er et godt drive at have," siger hun om formandsskabet, som hun selv kalder for sin livsopgave. Stort interview.

NÅR DU (ALTID) ENDER I DEN SAMME ROLLE

16

Mange skuespillere har en niche og et særligt talent, som de dyrker og udvikler. For nogle medfører dette, at de ofte ender med at spille den samme rolle og karakter. De bliver så at sige castet til den figur, som de plejer at spille. Men hvordan er det ofte at ende i de samme roller, og hvad er styrken i at være sit talent bevidst og tage sin rolle på sig? Skuespillerne Bodil Jørgensen og Mick Øgendahl fortæller om det at spille den samme figur på godt og ondt.

SKUESPILLER I DEN MODERNE FORSKNINGS TJENESTE

19

Hvem skulle have troet, at der på Syddansk Universitet under afsnittet for Design Research findes et Theatre Lab, hvor professionelle skuespillere indgår i forskningsarbejdet inden for blandt ledelsesudvikling og inden for det sundhedsvidenskabelige område? Forskerne har fået øje på, at teater og skuespil kan bidrage med både nye perspektiver og nye praksisser. Mød skuespiller Preben Friis, som med en fortid inden for forum-teater i dag arbejder med international forskning.

Foto: Henning Hjorth

Foto: Claus Fisker

FORSIDEFOTO:

Formand Katja Holm. Foto: Henning Hjorth.

Sørg for at anmelde arbejds- skaden

Du har måske prøvet det selv? Haft hjernerystelse og rygproblemer. Brækkede eller forstuvede lemmer? Eller måske har du måtte trækkes med fibersprængninger, forstrækninger eller skader på sener og led efter et uheld på jobbet?

Så er du ikke alene, for næsten en tredjedel af Dansk Skuespillerforbunds medlemmer vil inden for en periode på fem år komme til skade på deres arbejde, viser en undersøgelse, forbundet tidligere har gennemført. Og over halvdelen af tilfældene bliver desværre aldrig meldt.

Men det er meget vigtigt, at du sørger for at få din arbejdsulykke anmeldt til din arbejdsgiver og til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Det er vigtigt både for at forebygge, at det samme sker for en kollega og fordi, du har brug for at fremtidssikre dig selv. Her og nu kan du måske slå det hen, at dit knæ værker eller at nakken er låst, men måske har du pådraget dig en arbejdsskade, som du får brug for at kunne dokumentere senere i livet. Anmeldelsen kan blive afgørende for en eventuel erstatning eller for muligheden for tilskud til behandling.

Hvis du kommer til skade i forbindelse med dit arbejde, har din arbejdsgiver pligt til at anmelde det som en arbejdsskade. Sker det ikke, kan du selv anmelde skaden til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Du kan læse mere om anmeldelse af arbejdsskader på skuespillerforbundet.dk, og hvis du er i tvivl om noget, er du også altid velkommen velkommen til at spørge forbundets jurister. /CK

Den gode og den dårlige casting

Vi skal have gennemgået og opdateret Dansk Skuespillerforbunds retningslinjer for god caster-skik, og i den forbindelse vil vi meget gerne høre om dine konkrete oplevelser og dine overvejelser om det at gå til casting. Vores retningslinjer er med til at sikre, at forbundets medlemmer oplever professionelle og loyale castere og en god og konstruktiv casting-procedure i forbindelse med deltagelse i castings til roller i Danmark. Du kan være med til at forme retningslinjerne, når du fortæller om situationer, hvor noget ikke fungerede – eller måske netop gjorde. Hvad gør casting til en god oplevelse?

Send dine forslag og oplevelser til Morten Lisby (mli@skuespillerforbundet.dk). Dine og dine kollegers henvendelser vil danne baggrund for revideringen af retningslinjerne, og de bliver naturligvis behandlet fortroligt.

Har vi de rigtige oplysninger?

Vi får desværre stadig mange breve og mails retur, fordi de kontaktoplysninger, vi har om dig, er forkerte eller for gamle. Hvis du er en af dem, der mangler at opdatere dine kontaktoplysninger, betyder det, at du går glip af vigtige nyheder, informationer og invitationer fra forbundet.

Det tager kun et øjeblik at kontrollere og eventuelt rette dine kontaktoplysninger i Skuespillerhåndbogen, så gør det med det samme, før du glemmer det igen. Hvis der mod forventning er noget, der driller, er du velkommen til at kontakte Hanne Arlund på 33 24 22 00.

Bliv Certificeret Stemmecoach

Uddannelse i professionelt brug
af talestemmen v. Klaus Møller

Læs mere på ► voicecoachacademy.dk

VOICE
COACH
ACADEMY

Invitation til Danske Danse- historier 2018

Danske Dansehistorier 2018 er et kunstner-drevet initiativ med fokus på det kollegiale møde og den kunstneriske udveksling i et historisk perspektiv.

Initiativet bygger på et ønske om at styrke den kunstneriske identitet på tværs af generationer og geografiske tilhørsforhold. Vi vil samles omkring vores personlige og subjektive fortællinger fra kunstneriske strømninger i dansehistorien – dens fortid, nutid og fremtid – og på kunstnerens egne præmisser, dele erfaringer og drømme, for på den måde at stå stærkere og inspirere den fremtidige danske dansekunst.

Vi er interesseret i undersøge, hvad der ligger til grund for den nutidige dans i Danmark. Hvem har været med til at tegne historien, og hvem tegner den nu? Og hvordan kan vi begynde en fælles samtale om fremtiden på tværs af stæder?

SYMPOSIUM 5.-6. maj på HAUT i København &
RESIDENS 10.-15. juni på Vestjyllands Højskole
ved Ringkøbing Fjord

NB! det kræves ikke, at du deltager ved begge arrangementer

Følg med og se mere på www.danskedansehistorier.dk

Vi glæder os til at se dig, bevæge os sammen og dele mange (danse)historier!

De kærligste hilsner,
Andrea Deres, Carolina Bäckman, Stine Frandsen og Nanna Stigsdatter

Ps. Det danske dansemiljø er og har altid været internationalt, derfor vil både dansk og engelsk være hovedsprog for Danske Dansehistorier.

Danske Dansehistorier 2018 er støttet af Statens Kunstfond, Bikubefonden og Augustinus Fonden, og gennemføres i samarbejde med HAUT, Vestjyllands Højskole, Danseatelier, Udviklingsplatformen og Dansehallerne.

Erstatning for tabt arbejds- fortjeneste

Et medlem kom til skade under prøverne på en teaterforestilling, hvor han skulle kaste sig frem og gribe ud efter sin modspiller i en højdramatisk situation.

Af juridisk konsulent Morten Lisby

Årsagen til ulykken var dels et opstillet podie, som gav efter ved den voldsomme bevægelse, og dels et glat underlag. Skuespilleren måtte efterfølgende sygemelde sig fra ikke bare den pågældende forestilling, men også et planlagt arbejde i perioden lige efter.

Skaden blev anmeldt til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i overensstemmelse med reglerne i arbejdsskadesikringsloven. Den lov dækker imidlertid kun det, man kan kalde uforudsigelige ulykker og uheld, altså ulykker, der sker, selv om arbejdsgiveren faktisk overholder reglerne. Og den dækker hverken tabt arbejdsfortjeneste eller godtgørelse for svie og smerte eller tort. Det vil sige, at vores medlem ikke ville kunne få dækket den løn, som han eller hun stod til at miste.

Skal der opnås erstatning i en situation som denne, skal den søges efter bestemmelserne i erstatningsansvarsloven, og det er, i modsætning til arbejdsskadesikringsloven, en betingelse i den, at der kan findes en ansvarlig for ulykken.

I denne sag var der tale om et podie, hvis konstruktion ikke levede op til det krævede i forhold til spillernes sikkerhed. Det blev yderligere skærpet af, at flere spillere undervejs i prøveforløbet havde påpeget den haltende konstruktion overfor ledelsen. Ikke desto mindre blev der først reageret på advarslerne efter ulykken.

Dansk Skuespillerforbund gik ind i sagen og kontaktede arbejdsgiveren, som på grund af det forhold, at han ikke havde overholdt sit ansvar for at sikre arbejdsmiljøet, endte med at dække den tabte løn for skuespilleren.

Dansk Skuespillerforbund opfordrer alle til at holde øje med arbejdsmiljøet – det kan være helt afgørende for en eventuel erstatning. Ring til os, hvis du er i tvivl.

Tæppefald må vente

Hvordan ser tilværelsen ud for scene-kunstnere, når de er sidst i karrieren? 8 ud af 10 arbejder hele tiden eller indimellem. Og det har de tænkt sig at blive ved med, selvom det bliver sværere og sværere at få noget at lave. Dansk Skuespillerforbunds 60+ medlemmer er aktive både på arbejdsmarkedet og i samfundet. Og så er de i øvrigt umanerligt tilfredse med livet.

Af kommunikationschef Charlotte Kiberg

Det kan godt være, at kun hver tredje af Dansk Skuespillerforbunds medlemmer stadig er egentligt erhvervsaktive efter de 60 år. Men ikke desto mindre arbejder 8 ud af 10 medlemmer i gruppen 60+ i realiteten stadig. De, der er gået på pension eller efterløn, bliver nemlig ved med at arbejde indimellem, når de kan se deres snit til det. Andelen af erhvervsaktive er stort set den samme på tværs af fag, mens skuespillere og sangere arbejder mest, hvis man kun ser på gruppen af pensionister og efterlønnere.

Det viser Dansk Skuespillerforbunds nye 60+ undersøgelse, som tegner et billede af, hvordan tilværelsen ser ud for scene-kunstnere, når de fyldt 60, uanset om de stadig er på arbejdsmarkedet, har trukket sig tilbage – eller måske befinder sig et sted midtimellem.

Rå branche kræver råstyrke

Den store vilje til at blive ved med at bidrage på arbejdsmarkedet begrænser sig, som vi i øvrigt også så det i forbundets Arbejdslivsundersøgelse, langt fra til job relateret til faget. Ud af dem, der arbejder, føler hver anden, at det er svært eller meget svært at få arbejde inden for faget. Hver femte 60+ har i 2017 haft betalt arbejde, som ikke var relateret til kunstnerisk arbejde. Og andelen er størst blandt medlemmer i 60'erne, hvor vi blandt andet finder plejehjemsmedarbejderen, den butiksansatte, bestyrelsesmedlemmet, byrådsmedlemmet, eksamensvagten, taxivognmanden, pædagogen og en buschauffør.

Der er en helt enestående råstyrke og en vilje blandt medlemmerne. De bliver ved med at arbejde, de bliver ved med at bidrage. Mange laver deres egne, kunstneriske projekter, andre retænkter, hvordan de kan bruge den viden og de kvalifikationer, de besidder, til at lave noget andet, direkte eller indirekte relateret til branchen eller i en helt anden branche. Det engagement findes altså ikke andre steder. Og det er respektindgydende," siger formand Katja Holm, præsenteret for undersøgelsen.

"Jeg er ikke overrasket over resultaterne – jeg er stolt over dem."

Kvinder først ude

Allerede i 40'erne bliver det sværere for kvindelige skuespillere at få job inden for faget, mens mændene pudsigt nok først oplever det samme, når de rammer 60'erne.

I undersøgelsen sætter kvinderne selv ord på som disse:

"Jeg bliver anset for en brugt vare – også af ældre arbejdsgivere." "Man har måske lidt på fornemmelsen, at når man skal bruge 70+ på teater eller film, så foretrækkes yngre skuespillere, som så blot sminkes ældre." "Man er for ung til at spille gammel, for gammel til at spille ung – og for erfaren til at være en nyhed."

Formand Katja Holm kalder det for besynderligt og helt forkert, at branchen ikke er nået længere:

"Der er flere forklaringer på, at billedet bliver ved med at se sådan ud. En ting er, at der stadig bliver skrevet alt for kvinderoller, men vi plages også fortsat af en gammeldags opfattelse af stereotyper. Det vil sige, at vi fortsat ser overlægen være en mand, bartenderen være ditto, osv. I stedet for at se mere mangfoldigt på det. Verden ser jo anderledes ud i dag. Se bare på fagbevægelsen og alle de kvinder i toppen. De var der ikke for 40 år siden. Vi hænger fast i en stagneret opfattelse af tingene, og det er forstemmende. For hvis der er noget kunsten kan, så er det netop at vise – både hvordan tingene ser ud og hvordan de kan komme til at se ud," siger hun.

Og det bliver ved

Den manglende ligestilling kan ikke undgå at afspejle sig i indkomsten. Hvis man ser på den gennemsnitlige disponible indkomst, havde forbundets mandlige medlemmer sidste år en disponibel indkomst på 310.844, mens kvinderne måtte nøjes med 203.598 om året.

Og det er desværre et billede, der også kan aflæses i hvor meget, medlemmerne sparer op til pensionen. Undersøgelsen viser, at hver tredje af de medlemmer, der stadig arbejder, slet ikke sparer op til pension. Men mændene sparer trods alt mere op, end kvinderne: 70 procent af de mænd, der stadig arbejder, sparer op, mens det samme kun gør sig gældende for 56 procent af kvinderne.

Blandt dem, der sparer op til pension, synes to ud af tre i øvrigt slet ikke, de ikke har sparet nok op. Begrundelsen er, at de kom for sent i gang, ikke har tænkt på det eller simpelthen ikke har haft råd:

"Jeg synes aldrig, jeg har råd til at spare op, men gudskelov har jeg sparet op i boligen. Vi er vist nogle i min generation, der ikke har været så bevidste om pensionen. Det er jeg dog blevet de sidste fem-seks år og indbetaler til PFA, når jeg ikke er i arbejde. Indrømmet alt for sent i forhold til mit 35-årige arbejdsforløb."

Det typiske medlem af forbundet har en pensionsformue på 549.815 kroner, men det dækker over store forskelle. De fem procent, der har sparet mindst op, har en formue på 69.930 kroner, mens dem, der har mest på kistebunden, har en formue på 2.968.571 kroner.

Men tilfredse som få

Ikke alle 60+ arbejder så meget, som de gerne ville. Og måske er økonomien og pensionen heller ikke lige, hvad de kunne

ønske sig. Men til gengæld er der noget, der tyder på, at Dansk Skuespillerforbunds ældre medlemmer i den grad er lykkeligere, end som folk er flest.

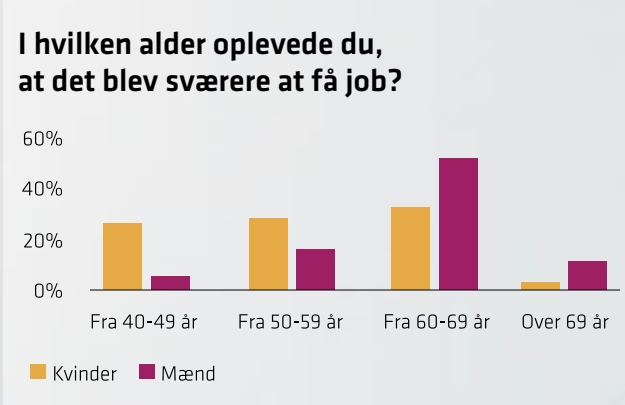
Medlemmernes angiver nemlig selv deres overordnede tilfredshed med tilværelsen som meget høj: 9 ud af 10 er tilfredse eller meget tilfredse. Lysten til at være sammen med familie og venner er høj, og humør og helbred vurderes højt. Tendensen er, at den generelle tilfredshed stiger en smule, når man kommer i 70'erne, og så falder den en smule igen, når man kommer i 80'erne. Men kun en smule.

Gamle kolleger og tid til familien

Noget af det, der er med til at gøre medlemmerne så tilfredse, er, at 9 ud af 10 stadig holder kontakten til tidligere kolleger, når de forsvinder der fra det gængse arbejdsmarked. En fjerdedel svarer oven i købet, at de omgås tidligere kolleger ”i høj grad” og kvinderne er bedst til at ses.

Ikke desto mindre savner mange dog arbejdsfællesskabet og føler, at kontakten til branchen som sådan forsvinder.

Til gengæld tegner der sig et billede af en medlemsskare, der nyder at have tid (og at slippe for dagpengesystemet) og de deltager aktivt i samfundet. Tre ud af fire mener, at de tager aktivt del i samfundslivet. Med alderen betyder det, at de godt nok ser mindre scenekunst og – surprise – dyrker mindre sport, men til gengæld rejser de mere, ser venner og familie mere og læser flere bøger. Som et medlem formulerer det: ”Jeg har set det teater, jeg skal se – der skal meget til at imponere mig. Men jeg nyder tiden til selv at kunne bestemme, hvornår jeg vil.”

	Mere/ meget mere	Mindre/ meget mindre	Tendens
Ser scenekunst	20	36	Mindre
Går til udstillinger og/eller foredrag	27	20	Mere
Dyrker sport/idræt	21	32	Mindre
Deltager aktivt i samfundsdebatten	17	25	Mindre
Læser bøger	46	14	Mere
Går i biografen	28	25	Mere
Rejser (herunder også kulturejser)	34	19	Mere
Ud at spise/restaurantbesøg m.v.	24	21	Mere
Ser venner og familie	29	12	Mere

Medlemmerne og DSF

87 procent af de medlemmer, der er på pension eller efterløn, svarer, at de stadig føler et tilhørsforhold til DSF, og tilhørsforholdet manifesterer sig især gennem Sceneliv og nyhedsbrev.

19 procent svarer, at de gerne vil arrangere eller byde ind med forslag til arrangementer i forbundet. Andelen, der gerne vil bidrage, er størst blandt de ældste blandt mændene.

OM 60+ UNDERSØGELSEN

I Dansk Skuespillerforbunds 60+ undersøgelse har vi blandt andet spurgt til, om man arbejder, hvor meget og med hvad? Men vi har også stillet spørgsmål om, hvordan medlemmerne har det, om de helt generelt er tilfredse med tilværelsen? Om de for eksempel deltager aktivt i samfundet, bor sammen eller alene – om de ser gamle kolleger? Og endelig har vi kombineret en række spørgsmål om økonomi og pension med oplysninger fra Danmarks Statistik, der fortæller hvor meget, medlemmerne har at leve for, og om de sparer op til pensionen.

446 medlemmer blev inviteret til at deltage i undersøgelsen, og 306 deltog. Det svarer til en meget tilfredsstillende svarprocent på 69 procent.

60+ undersøgelsen er udarbejdet i samarbejde med Kaas & Mulvad i januar/februar 2018.

Du kan læse hele undersøgelsen på skuespillerforbundet.dk

Ny Skuespillerhåndbog med plads til mere

Op til generalforsamlingen 27. maj går vi i luften med en ny Skuespillerhåndbog. Ny teknik, bedre funktionalitet og mere moderne design er blandt andet baseret på en lang række interviews med både brugere og medlemmer.

Af kommunikationschef Charlotte Kiberg

Skuespillerhåndbogen er efterhånden 10 år gammel, og det er baggrunden for, at forbundet for et par år siden satte sig for at undersøge, hvordan vi bedst sikrer, at den også fremadrettet understøtter både brugernes og medlemmernes behov.

Her og nu var brugerne af håndbogen i bund og grund ganske godt tilfredse med håndbogen, viser en lang række interviews, vi gennemførte blandt castere, instruktører, producenter, teaterledere – og selvfølgelig medlemmer. Men der var ikke desto mindre en række ideer og ønsker til, hvordan vi kunne gøre det endnu bedre – og mange af dem ville kræve en gennemgribende opgradering af den grundlæggende teknologi og arkitektur.

Det har vi og vores samarbejdspartner TypoConsult nu arbejdet på siden, og inden udgangen af måneden vil du kunne opleve forskellen, når du logger på.

Responsivt design, god plads og flere sprog

Det er ligegyldigt, om du logger på fra din computer, din telefon eller tablet, for det nye design er responsivt, og det betyder, at håndbogen er lige funktionel og nem at bruge, uanset hvad.

Det vil med sikkerhed glæde mange, at der fra nu af er masser af plads til showreels. Videofunktionen er nemlig integreret med Vimeo Business, så vi kan bruge deres afspilning af video på alle devices og i den bedste kvalitet. På samme måde vil alle almindelige billedformater være understøttet – og i langt højere kvalitet, end vi har kunnet gøre det hidtil.

Du vil blandt andet også opdage, at dit personlige cv, selv om det er blevet mere detaljeret, nu også er langt mere overskueligt. Og som noget nyt kan man selv bestemme, om standardoplysningerne skal stå på dansk, engelsk eller tysk. Standardoplysninger er sådan noget som hårfarve/haircolour eller rød/red. Indenfor den allernærmeste fremtid vil man desuden kunne oversætte egen tekst ved hjælp af en google-translate-knap.

På opfordring får brugerne af den nye håndbog blandt andet mulighed for at oprette projektmapper, hvor de kan samle profiler og noter og sende hele projektet til samarbejdspartnere.

Dit personlige cv er blevet både mere detaljeret og mere overskueligt, og du kan vælge, om standardoplysningerne skal stå på dansk, engelsk eller tysk. Og så er der endelig masser af plads til dine film.

Skuespillerhåndbogens design er responsivt, og det betyder, at det tilpasser sig og fungerer lige godt, uanset om du logger på og søger fra din computer, din telefon eller tablet.

Og vælger man at printe, får man med den nye håndbog et langt mere indbydende format ud, end tidligere.

Genkendelig funktionalisme

En håndbog skal måske først og fremmest være nem at søge og finde medlemmer i, både når man ved, hvad man leder efter – og når man kommer for at blive inspireret.

Derfor har vi valgt at basere håndbogens grafiske udtryk på det design, du allerede kender fra skuespillerforbundet.dk og bestræbt os på enkelthed, funktionalisme og genkendelighed i den måde, man søger på. Vi har taget det bedste fra løsninger, de fleste bruger i hverdagen – for eksempel Google og Pinterest – i stedet for at opfinde nyt selv.

”Jeg er meget stolt over at kunne præsentere den nye Skuespillerhåndbog. Den er et helt uundværligt værktøj for både bru-

Håndbogens grafiske udtryk er blevet mere levende og mere billedbåret og er baseret på det design, du allerede kender fra skuespillerforbundet.dk. Måden at søge på er enkel, funktionel og genkendelig.

Som noget nyt kan vores brugere udvælge og samle profiler og noter i en projektmappe og sende det hele til en samarbejdspartner. Det er helt simpelt og efter samme princip, som vi kender det fra Pinterest.

gere og medlemmer, og der er blevet arbejdet meget intensivt over flere år for at komme i hus med den. Der er en masse nye ting, nyt layout, nye funktionaliteter – og så er jeg ikke mindst stolt over at kunne præsentere en mere international udgave. Noget, der har stået højt på vores egen liste. Med den nyeste teknologi har vi også mulighed for let og smidigt at bygge til og udvikle nyt i fremtiden, så vi fortsat kan give brugerne de bedste rammer til at finde de helt rigtige kunstnere – og give medlemmerne endnu bedre muligheder for at præsentere sig,” siger Katja Holm og opfordrer alle medlemmer til at benytte lejligheden til at få opdateret deres profiler.

A close-up portrait of Katja Holm, a woman with short blonde hair and blue eyes, wearing large hoop earrings and a black top. She is looking slightly off-camera with a gentle smile. Her hands are clasped in front of her, and she is wearing a ring on her finger.

Katja Holm har de seneste ni år arbejdet hårdt for at forvandle Dansk Skuespillerforbund til et åbent og gennemsigtigt forbund, der både tager vare på medlemmerne og varetager deres interesser. Det er derfor med både vemod og stolthed, at hun ved generalforsamlingen 27. maj takker af som formand.

”**Tvivlen**
har altid været
min følgesvend”

Af Louise Kidde Sauntved

Katja Holm kalder selv sit formandskab for en 'livsopgave'.

"Jeg har levet og åndet med Dansk Skuespillerforbund de seneste ni år. Så det er da vemodigt, at det snart er slut," siger Katja Holm, som er tvunget til at stoppe nu, fordi forbundets vedtægter siger, at man max. kan blive genvalgt til formandsposten to gange. Hun havde fra starten som mål at aflevere et stærkere forbund end det, hun overtog. Og det føler hun, at hun gør nu.

"Det er et stærkt forbund med synlighed og fremdrift. Det har taget tid at skabe og det har haft omkostninger, men det har også været helt vildt sjovt og lærerigt."

Der er sket meget, siden Katja Holm stillede op til kampvalg for ni år siden. 34 år gammel, med en rød stribe i håret og en 2 måneder gammel søn på armen, som hun oven i købet var alene med. Fuld af ambitioner og ønsker om at gøre tingene anderledes, men også helt sikker på, at hun ikke ville vinde.

"Da jeg fik at vide, at jeg havde vundet, vidste jeg ikke, hvilket ben jeg skulle stå på. For jeg vidste jo, at der ude i salen sad mange, der ikke havde stemt på mig og som, måske endda med god grund, var bange for, om jeg kunne løfte opgaven. De vidste, hvad de havde. De vidste ikke, hvad de fik," siger Katja Holm, der godt selv var klar over, at en ung, relativt uerfaren enlig mor, måske ikke var det oplagte valg til posten som formand.

Sov i papirer

Hun kan stadig huske følelsen af at gå hjem fra generalforsamlingen med et lille barn, der græd. I regnvej.

"Da jeg kom hjem rystede jeg, ikke af glæde, men af frygt. Jeg var reelt bange. Der var mange, der ikke havde stemt på mig, så jeg følte, at jeg havde en masse, jeg skulle bevise. Men der var samtidig også mennesker, der havde sat røven i klaskenhøjde på grund af mig og sagt: 'hvis du siger, du kan, så stoler vi på det'. Og den tillid skulle jeg kunne leve op til. Jeg tænkte 'hvad gør jeg, hvis jeg ikke kan?'"

Så hun ringede til sin far, der som biskop i Aarhus havde sidet som formand for Den Danske Præsteforening.

"Han blev stolt og glad. Men da jeg sagde 'jeg er simpelthen så bange', sagde han bare: 'Så skulle du ikke have stillet op'. Helt nøgternt."

Hvad gør en arbejdsom jyde så? Hun smøger ærmerne op og går i krig!

"Jeg knoklede næsten 24 timer i døgnet. På et tidspunkt begyndte mit hjerte at slå ude af rytme, men jeg knoklede bare på og sugede til mig, for der var så meget, jeg ikke vidste noget om, selvom jeg på det tidspunkt havde siddet ni år i bestyrelsen. Jeg læste 24-7, og når jeg ikke læste, så spurgte jeg. Om alt muligt. Jeg har de her billeder af at vågne op tidligt om morgenen med min lille søn liggende i min arm, hvor jeg ammede ham on and off i løbet af natten – og så ellers papirer og opslåede bøger over hele sengen og på gulvet. Sådan var det første halve år. Jeg sov i papirer."

Fælles fodslag

Lige så stille forsvandt usikkerheden.

"Sådan efter en 4-5 år," siger Katja Holm med et skævt grin. "Tvivlen har altid været min følgesvend og er det stadigvæk. Er det nu godt nok? Kan jeg gøre det bedre? Kan det gøres anderledes? Det er et godt drive at have, for der har været rigtigt mange kampe på rigtigt mange områder. Men jeg har også lært at handle ud fra mit indre kompas. Når jeg ved, at noget er rigtigt,

"Jeg var Katjas første næstformand og støttede faktisk hendes modkandidat. Og jeg ved at Katja netop pegede på mig, fordi jeg ville holde hende op på det, hun havde sagt. Jeg har virkelig set hende tage nogle tæsk for en masse andre, fordi hun så gerne vil gøre det rigtigt. Vi har haft mange snakke om, at man altså ikke er et dårligt menneske, fordi en overenskomstforhandling ikke fik det resultat, man ønskede sig. Men det viser jo bare, hvor engageret hun er. Det synes jeg kun gør hende til et smukt menneske."

Rasmus Hammerich,
skuespiller og tidligere næstformand

"Katja er en skøn kvinde, fuld af klogskab, humor og stædighed. Ubestikkelig og sjælden i vores tid og barske verden. Hun vil blive savnet af mig og af os alle! Men jeg tænker, at hun har en dejlig fremtid foran sig, fuld af muligheder og udfordringer og jeg ønsker Katja alt det bedste på hendes vej. Jeg vil følge hende med al min kærlighed og mit venskab."

Ghita Nørby, skuespiller

så gør jeg det. Og jeg arbejder rigtigt godt med at få idéer og prøve ting af. Er det helt forkert, er jeg villig til at køre en anden vej. Jeg har da oplevet at komme med forslag, hvor bestyrelsen har sagt, at det simpelthen er for pjattet – og så er de jo lige så store eksperter, som jeg er," siger Katja Holm, der er stolt af at efterlade et forbund, der er både idérigt og omstillingsparat.

"Det skal det være. Når du kan skifte formænd og bestyrelse og verden ændrer sig, så skal det være et forbund, der er i stand til at adaptere nogle strømninger og kunne gå med dem, hvis man skal."

Selv har hun kæmpet for forandring, og selvom der stadig er ting, hun gerne ville gøre mere ved, er mange milepæle også nået i løbet af de seneste ni år.

Blandt andet er Katja Holm glad for, at Dansk Skuespillerforbund har opnået et bedre og tættere samarbejde med arbejdsgiverne.

"Vi kan stadig være ekstremt uenige og have retssager og være oppe at skændes. Men arbejdsgiverne ringer trods alt til os, så vi kan tage skænderiet. Det gjorde de nok ikke så meget før i tiden. Vi sidder i diskussioner med kulturministeren om kulturpolitik og i stedet for kun at være uenige og sure på hinanden, samarbejder vi om, hvordan en kulturpolitik kunne se ud. På den måde har vi et fælles fodslag, selvom vi er hinandens modsætninger."

Altid til rådighed

Katja Holm har også været med til at skabe Create Denmark, der arbejder for bedre rettigheder i en medievirkelighed, hvor streaming og on-demand i høj grad har afløst flow-tv, ligesom hun sidder som vicepræsident i den internationale skuespiller-sammenslutning FIA, der kæmper for kunstnernes rettigheder både nationalt og internationalt.

Det allervigtigste for Katja Holm har dog helt fra starten været medlemskontakten. At åbne forbundet op for medlemmerne og give dem en følelse af, at dørene altid stod åbne. Og det er lykkedes.

"Jeg kan godt lide, at medlemmerne kontakter os om andet og mere end bare kontrakter, og det taler til mit hjælper-gen, at vores fangarme griber mere ud, end de har gjort før."

Netop lysten til at hjælpe og gøre en forskel er en stor del af Katja Holms drive.

Hos hende er der ikke noget der hedder kontortid, telefonen er åben 24-7. Og hun gør en dyd ud af at svare hurtigt tilbage. At være tilstede. Tilgængelig.

"Jeg er opdraget til, at man skal hjælpe andre mennesker. Jeg har set mine forældre have dørene åbne, fra jeg var en lille pige. Hvis der blev ringet på døren klokken 22.00, fordi en eller anden havde det svært, jamen så blev dørene bare åbnet."

Fokus på faglig stolthed

Katja Holms egen baggrund som skuespiller gør, at hun kender alt til det til tider fragmentariske liv, som skuespillere, opera-sangere, dansere og koreografer har.

"Vi kan ikke altid ringe lige på de tidspunkter, hvor kontoret har åbent. Jeg ved også, at det ikke altid er vores overenskomster og kontrakter, der giver problemer, det kan også være, hvordan du fungerer med kollegaerne, eller helt almindelige overvejelser om, hvad man skal bruge sin fremtid på: 'Hvis jeg siger fra der, tror du så, at jeg ødelægger min karriere?' Alt det vil jeg gerne give sparring på. Vi skal som forbund altid have en hånd i ryggen på vores medlemmer, både med det kontraktlige og det mentale," siger Katja Holm, der med egne ord 'næres ved' at se et medlem gå opløftet fra en samtale.

"Jeg har det skidt, når vores medlemmer har det dårligt. Hvis nogen har en konflikt med en arbejdsgiver eller ringer og er ked af et eller andet med dagpenge eller alvorlig sygdom, så kan jeg blive voldsomt indigneret og ked af det på folks vegne. Men når jeg kan se, at folk retter ryggen og bliver stolte af deres fag, så bliver jeg glad. For vores medlemmer er så skidedygtige. Der er ikke andre, der kan det, de kan. Vi ved godt, at der er nogle vilkår i vores branche, hvor noget er overenskomstdækket, mens andet ikke er, og at der er en sult efter at holde sig i gang og blive set, næsten uanset på hvilke vilkår, og der har vi arbejdet meget på at tale den faglige stolthed op, så man kan sige 'nej, jeg er bedre værd'."

"På samme måde taler vi meget om solidaritetsfølelsen. At holde fast i, at solidaritet er et ord, der kendetegner vores fag. Vi er intet uden hinanden, og det sætter vi pris på. Vel vidende at vi er forskellige, og at nogle er kendte, mens andre ikke er. Alligevel er vi en del af det samme fællesskab."

Kunsten er livsvigtig

Hun håber, at medlemmerne føler, at hun har taget dem alvor-

ligt. På alle niveauer og i alle situationer. Og at de føler, at der også har været plads til at komme med kritik.

"Det er deres ret at sige til mig, når de synes, jeg er en snotskovl. Bare det at de gør det, er jo et vidnesbyrd om en interesse i det arbejde, der gøres. Det værste der kan ske er, at det er folk ligegyldigt. Så vil jeg hellere have et spark eller en der siger 'det er jeg sgu ikke sikker på, det der.' For så kan vi snakke om det."

For Katja Holm er heller ikke altid selv tilfreds. Når en forhandling ikke går helt som ønsket, kan temperamentet godt slå gnister.

"Jeg går aldrig efter at være ubehagelig, men jeg har da nogle gange tænkt, at hov, der kunne du godt have opført dig lidt pænere. Hvis jeg bliver virkelig sur, kan jeg blive ironisk og lukket og simpelthen ødelægge stemningen. Men så tager jeg som regel en indre diskussion med mig selv og bløder op og bliver mere venlig."

Og det er ikke kun forhandlingssituationer, der kan få Katja Holm op i det røde felt.

"Jeg er ikke koleriker, men jeg kan godt få sådan nogle 'argh-hhhhhhh' hvor jeg råber og skriger. Når der igen er blevet skåret ned på kulturområdet eller der igen bliver revideret nogle dagpengeregler, som er fuldstændigt urimelige, og jeg bare tænker 'hvorfor? Kan de dog for helvede ikke forstå, hvor vigtig kunsten er? Ikke på et elitært plan, men på et plan, hvor vi ikke kan leve uden den. Det kan gøre mig rasende. Heldigvis har jeg nogle

"Vi har gennem årene snakket en del om både danske og internationale spørgsmål, og jeg har fra første færd oplevet en person, der til trods for hendes store ansvar som talskvinde for en gruppe mennesker, for hvem kraftige følelsesudbrud umiddelbart ikke er en fremmed størrelse, er utroligt lyttende og tålmodig. Hun er eminent til at finde balancen mellem at diskutere i bund og kunne skære igennem, inden det bliver for langhåret. Katja er ikke bange for at tage de svære diskussioner om blandt andet ligeløn og arbejdsmiljø og italesætte, at vi hver især og fælles er ansvarlige for at ændre det til det bedre."

Nikolaj Coster-Waldau, skuespiller

medarbejdere, der er vant til det og bare griner af mig, når jeg lige skal afreagere mod verden og vores medlemmers vilkår."

En formand er aldrig færdig

Om der bliver råbt helt så meget på gangene efter 27. maj står hen i det uvisse.

Men Katja Holm afleverer forbundet med en forhåbning – og forventning – om, at den kommende formand vil knokle videre. Med alle de gode ting, der er opnået de seneste ni år, men også med nogle af de ting, Katja Holm til sin egen fortrydelse ikke helt føler, at hun har nået at følge til dørs. Fordi døgnet trods alt kun har 24 timer.

"Jeg ville gerne have været endnu mere fremme i skoene i forhold til ligestilling og mangfoldighed. Jeg ville gerne have nået at overenskomstdække flere områder, især for danserne og musicalperformerne. Jeg ville gerne have været endnu mere synlig overfor medlemmerne. Men jeg tænker samtidig, at hvis du sidder som formand og ikke hele tiden har noget mere, du vil, så skal du ikke sidde der. Vi skal hele tiden arbejde for at styrke vores position og vores forbund og hive vores medlemmer endnu tættere på os."

Skal hun give et råd til sin efterfølger på posten, er det det samme, hun gerne ville have givet sig yngre jeg for ni år siden:

"Et tillidsbaseret 'det skal nok gå'. For jeg ved, hvor vigtigt det var, at nogen havde tillid til mig."

Selv vil Katja Holm helst ikke lægge for mange planer for fremtiden. Hun er formand til det sidste.

"Jeg er stadig i gang med at varetage min opgave, og jeg tror, det bliver en brat overgang. Det kan jo næsten være afhængighedsskabende at skulle noget hele tiden. Men jeg er ikke i tvivl om, at jeg finder noget, som kan give mig det samme drive. Jeg har masser af ting, jeg skal, og jeg har også tænkt på fremtiden og et nyt job. Det kunne være indenfor strategi, kommunikation og organisation. Eller mediation. Men først, først skal jeg sove lidt. Og have ryddet op i den lejlighed, hvor jeg ikke har ryddet op i ni år."

"Katja Holm er en lysende ildsjæl med et stort bankende hjerte og en uhyre skarp retfærdighedssans. Hun er vildt god til at være venner med dem, hun er uenige med. I vores tid som formænd er vi blevet fortrolige venner og jeg kan ringe hende op morgen, middag og aften. Jeg glemmer aldrig, da jeg var i stærk modvind i ligestillingsdebatten i dansk film, og Katja ringede op ud af det blå og sagde: 'Du har brug for en snaps og en frokost. Jeg gi'r.' Jeg kommer til at savne dette fyrtårn i dansk film og teater."

Christina Rosendahl, filminstruktør og formand for Danske Filminstruktører

Invitation til generalforsamling og forårsfest

Gabrielle Carteris.

Så er det igen blevet tid til Dansk Skuespillerforbunds legendariske generalforsamling og forbundets store sommerfest. Det sker 27. maj 2018 i DGI-byen, Tietgensgade 65, 1704 København V.

Vi begynder kl. 12.15, men man kan indskrive sig allerede kl. 11.30. I år er der spændende ting på dagsordenen bl.a. formandens beretning, regnskab, valg af bestyrelsesmedlemmer, præsentation af den opstillede formandskandidat og gæstetaler.

Gæstetaler

I år er det lykkedes at få forkvinden for det amerikanske filmforbund SAG-AFTRA, Gabrielle Carteris, som gæstetaler. Hun vil tale lidt om de udfordringer deres forbund har haft med konflikt og hvordan de klarede den. Gabrielle medvirkede bl.a. i Beverly Hills 90210 og er en meget aktiv leder af det amerikanske forbund. Herudover har hun arbejdet som producent, haft sit eget talkshow og er en stærk fortaler for inklusion og ligebehandling.

Foto: Henning Hjorth.

Reception

Efter generalforsamlingen, og inden forbundets sommerfest, vil der blive holdt en hyggelig reception for vores afgående formand, Katja Holm. Her kan man sige festligt og behørigt farvel til Katja, give et kram og skåle. Alle er velkomne. Det vil glæde os meget.

Sommerfest

Herefter følger vores traditionelle sommerfest med musik, hygge og god mad, hvortil drikkevarer kan købes til rimelige priser.

Livetransmission

Som en særlig service til dig, der bor langt væk eller af andre grunde ikke kan deltage, er der også i år mulighed for at se og høre generalforsamlingen på din tablet eller smartphone. Skal du følge generalforsamlingen fra din mobil eller tablet, er det eneste, du skal gøre, at downloade app'en CPOBit og oprette en profil med den email-adresse du har opgivet til forbundet. Vil du benytte pc sender vi inden generalforsamlingen et link til alle de medlemmer, der har mulighed for at følge generalforsamlingen live.

Indkaldelse

14 dage før generalforsamlingen modtager alle medlemmer, som sidste år, indkaldelsen pr. mail. Derfor er det ekstra vigtigt, at du sikrer dig, at vi har din mailadresse – og at den stadig gælder. Du kan selv tjekke og rette dine kontaktoplysninger i Skuespillerhåndbogen, men hvis du får problemer, er du velkommen til at kontakte Hanne Arlund.

Hvis du af den ene eller anden grund ønsker at blive ved med at modtage indkaldelserne med posten, har du fortsat mulighed for det, men så skal du skrive til os og gøre os opmærksom på det.

Transport

Der er mulighed for at få kørselsgodtgørelse, hvis man bor mere end 100 km væk. Der ydes dog kun godtgørelse, hvis der er tale om kørsel i egen bil og ikke i en lånt. Kørselsgodtgørelsen vil blive indberettet til SKAT af DSF som B-indkomst og der vil ske beskatning af beløbet. For at opnå denne godtgørelse skal du udfylde et skema, der kommer til at ligge ifm. generalforsamlingsmaterialet. Hvis du i stedet vælger at tage tog, vil DSF, som tidligere, kunne dække dette udlæg efter bilag, dvs. uden indberetning til SKAT.

Benjamin Boe Rasmussen.
Foto: Emilia Therese.

Præsentation af formandskandidat **Benjamin Boe Rasmussen**

Benjamin Boe Rasmussen er den eneste formandskandidat, og derfor får vi et formandskifte frem for et formandsvalg på generalforsamlingen 27. maj.

Kære venner

Det står til, at jeg skal overtage faklen fra Katja ved formandskiftet til generalforsamlingen. Det gør mig stolt og også ærefrygtig overfor det hverv, I stiller mig i udsigt. Jeg startede i bestyrelsen, fordi jeg gerne ville give mit besyv med og stille mig til rådighed for forbundet, da jeg oplevede, at vi som skuespillere bliver mere og mere pressede af producenter og arbejdsgivere. Jeg er meget stolt over at have været en del af det hus, som har kæmpet for bedre forhold for os skuespillere, dansere, sangere og musicalperformere. Den kamp vil jeg fortsætte.

Der er ingen tvivl om, at kunsten spejler samfundet og giver mennesker refleksion og eftertanke til at perspektivere deres egen plads. Og når vi rammer rigtigt, kan det hæve vores tilstedeværelse, vores selvværd og løfte os ud over hamsterhjulet. Der er masser af valid forskning, der viser, at hvis alle får en ordentlig løn, gavner det hele samfundet og ikke kun den enkelte. Hvis alle føler, at deres plads her i livet, som mennesker, giver mening, gavner det samfundet. Det er her, vi er. Vi skal huske vores supertekst: Vi gør gagn. Vi flytter mennesker. Vi flytter grænser.

Der bliver givet tifold tilbage. Men formlen findes ikke til at sætte ind i et regneark. Det er her, et stærkt forbund kommer ind i billedet.

Det ligger i vores navn, at vi er et forbund. Det betyder, at vi er en forsamling af professionelle skuespillere, dansere og sangere, som mødes med forskellige udfordringer. Vi kender til arbejdsløshed, til at turnere landet tyndt i kolde biler og stille scener op i gymnastiksale for at spille for og uddanne børn. Vi knytter lokalsamfund sammen på lokale teatre, knokler på landsdelsscenerne og i de store byer. Vi laver tv, filmer alle mulige og umulige steder – fra pløjemarken på Stevns eller i Ungarn til sets i Hollywood og

London. Vi underviser og laver alle mulige crossover-ting, hvor vores kompetencer kan bruges. Vi gør det hele.

Og det betyder også, at vi er forbundne. Som mennesker. For uanset hvor vi er i branchen, er vi startet med den samme drøm, den samme følelse af, at her har vi hjemme. Som skuespillere, musicalperformere, sangere og dansere. Og her kan vi samles i dag – i skuespillerforbundet.

Som ny formand skal jeg ikke opfinde den dybe tallerken. Jeg sætter mig ikke i formandsstolen i et forbund, der sejler. Vi er et stærkt forbund i en branche, som ofte bliver talt ned eller bliver anset for at være i krise. Forbundets hovedsætning er: "Vi skal arbejde for at sikre ordentlig løn og ordentlige arbejdsvilkår." Og det vil altid være hjørnestenen.

Vi skal kæmpe for vores rettigheder både internationalt, hvor streamingtjenester truer os på vores økonomiske rettigheder, men også i det nære, hvor vi oplever, at flere og flere producenter arbejder på at få os til at lave andre ting, end det, vi har uddannet os til. Helst i kortere tid og til en mindre betaling. Og vi skal kæmpe for vores rettigheder, når vi bliver arbejdsløse, og vi bliver efterladt med følelsen af at blive umenneskeliggjorte i et rigtigt arbejdsløshedssystem.

I en tid, hvor kunsten ikke har politisk prioritet, i en tid med konstante nedskæringer og besparelser, er det vigtigt, at vi også kæmper for vores arbejdsforhold. For det er klart, at det eneste sted at spare, det er på tiden og på lønningerne. Derfor er der et konstant pres på længden af vores kontrakter, og på den tid vi kan ansættes i. Ved de sidste overenskomstforhandlinger var der ønske om at tælle vores timer i en arbejdsproces, der var et ønske om at kunne ansætte os på deltid og sætte os til at lave alle mulige andre ting end det, vi primært er skabt til. Det blev blankt afvist. Der er ingen tvivl om, at kravene og ønskerne vil dukke op igen. Men det kommer heller ikke til at blive virkelighed i min tid som formand!

Vi skal også se fremad. Hvor ligger der nye arbejdspladser? Nye ideer? Nye trusler? Det er jo også vores virkelighed, at teatrene skal spare – for hvor skal det ske? Jeg tror på, at vi skal være proaktive og opsøge arbejdsgiverne og de kunstnere, vi er i fællesskab med: forfattere, instruktører og musikere. Jeg tror, at der er så meget kvalitet og viden i vores forbund, at vi kan påvirke politikere og producenter og hjælpe dem med at komme med ordentlige og værdige løsninger.

Men vi skal også kæmpe for vores værdier. Værdier som mennesker. Vi skal kæmpe for lighed på tværs af køn, seksualitet og farve.

Vi har en bestyrelse i dag, som kæmper for mangfoldighed og ordentlige arbejdsforhold. Vi har et forbund i dag med masser af ambassadører, der kan få medie-Danmark i tale.

#MeToo er et godt eksempel. Hvis ikke en skuespiller havde stillet sig op i USA og råbt op, hvis ikke en hel branche på tværs af landegrænser havde stillet sig op og sagt "Hallo! Det er vores virkelighed, og vi gider ikke finde os i det mere!" så var der – tror jeg – ikke kommet det fokus på sexchikane, psykisk chikane og seksuelt magtmisbrug, som der er i dag. I alle brancher. Der er desværre stadig lang vej, det kan vi både se og høre dagligt, men der er en åbning. Den var ikke kommet, hvis ikke nogle havde vist modet. Det mod har vi. Vi har hinandens ryg. Vi har et stærkt fællesskab. Og det skal vi udnytte.

En af mine hovedsætninger, som menneske, er, at der altid findes klogere mennesker, end mig. De mennesker skal have plads og stemme i forbundet og bestyrelsen. Vi skal lave møder, hvor vi inviterer ind og diskuterer udfordringer på vores kerneområder: film, teater, dans, opera, musical, dubbing, forumteater, indtaling – whatever. Så vi handler og agerer på baggrund af den bedst mulige viden.

Og så skal vi være mere synlige ude i landet. Inspireret af den schweiziske ambassadør, som nedlagde landets ambassade, købte en cykel og kørte rundt til møder i stedet for, så er en af de ting, jeg kunne tænke mig at gøre, at være til stede i en anden by med jævne mellemrum. At arbejde nogle dage i for eksempel Hjørring, Aarhus, Haderslev eller Svendborg. Og få en tættere kontakt med medlemmerne også ude i landet.

Jeg har bestyrelsens, sekretariatets og Katjas opbakning (og min kones), og jeg håber på jeres ved generalforsamlingen 27. maj.

Når du altid ender i den samme rolle

Mange skuespillere har en niche og et særligt talent, som de dyrker og udvikler. For nogle medfører dette, at de ofte ender med at spille den samme rolle og karakter. De bliver så at sige castet til den figur, som de plejer at spille. Men hvordan er det ofte at ende i de samme roller, og hvad er styrken i at være sit talent bevidst og tage sin rolle på sig? Skuespillerne Bodil Jørgensen og Mick Øgendahl fortæller om det at spille den samme figur på godt og på ondt.

Man ender ofte i den berømte bås, når man dyrker noget, man er god til, siger Bodil Jørgensen. Foto: Søndagsavisen.

Af Michael Müller

Det gælder vel for de fleste fag, at man gerne vil udfordres, prøve kræfter med nyt og finde nye, usete sider af sit talent.

Men betyder det omvendt, at det er en skuffelse, når man får tilbuddet om en ny rolle og igen må konstatere, at figuren og karakteren til forveksling minder om ens tidligere præstationer og roller? Er det ubetinget en negativ oplevelse, når man altid – og i hvert fald ofte – ender med at få tilbudt den samme rolle?

”Det er jo noget, man skal holde øje med. Som skuespiller er man et kvæg, som Alfred Hitchcock sagde. Man er i hænderne på mange folk under en indspilning, og her handler det nok om indimellem at sige, at man er den, man nu er. I ’Rytteriet’ har jeg haft mange udfordringer med flere forskellige figurer, der ikke nødvendigvis ligner hinanden, selv om de alle er satiriske. Præsten ligner jo ikke sønderjyden eller moren til Trine, men fællestrækket er nok, at der er noget sørgmuntret over dem alle sammen, og dér kan jeg godt lide at være som skuespiller. Altså, når det bliver tragikomisk. Jeg vil aldrig bryde mig om komikken uden tragedie,” siger skuespiller Bodil Jørgensen.

Skuespiller og komiker Mick Øgendahl oplever ligeledes, at han ofte bliver castet til den samme rolle, men det generer ham ikke.

”Som skuespiller har man selvfølgelig altid nogle styrker i en eller anden retning. Styrker, man starter med at dyrke, og hvis man dyrker dem meget, ender man ofte i den der berømte bås, hvor man spiller nogle af de samme roller – selvforskyldt eller uforskyldt. Når det er sagt, ønsker jeg ikke at pibe for meget over dette faktum. Det synes jeg, at man skal passe på med, da jeg mener, at man langt hen ad vejen er sin egen lykkes smed. Hvis man gerne vil i en anden retning, må man foretage nogle valg, også fravalg.”

Kan det være en fordel ofte at ende i den samme rolle?

”Ja, men denne fordel kan også være en bagdel. Når jeg bliver castet til den samme rolle, er det selvfølgelig en styrke, da jeg kender mit eget stof. Jeg ved, hvad der virker, hvad der ikke virker, hvilket er en kæmpe styrke, men samtidig kan det blive en svaghed, hvis jeg bare gør, som jeg plejer, hvis der går samlebånd i den. Når det er sagt, er der ingen tvivl om, at hvis man som skuespiller har styr på sin rolle, så er man også bedre i stand til at hjælpe sine kolleger – man kan se ud over sin egen næse,” siger Mick Øgendahl.

Bodil Jørgensen har kredset omkring især to roller i sin karriere. Dels som den ældre, modne kone som eksempelvis i tv-serierne ’Krøniken’ og ’Badehotellet’ og filmen ’Hvidsten gruppen’. Dels som satirisk figur i satireprogrammet ’Rytteriet’ og i flere revyer. Selv er Bodil Jørgensen meget tilfreds med at spille begge roller, og selv om rollerne som udgangspunkt kan minde om tidligere figurer, hun har spillet, mener hun ikke, at de nødvendigvis er ens, selv om de kan se sådan ud på papiret. Det handler om, hvordan hun angriber figuren.

”Selvfølgelig er det den samme karakter, forstået på den måde, at det jo er mit ansigt og min krop, men jeg synes samtidig, at karaktererne er meget forskellige. For mig handler det meget om kød og blod. Jeg tager ikke en maske på, mine karakterer kommer indefra, uanset om jeg spiller satire eller den ældre dame. Det hele kommer indefra; det kommer fra en sorg i livet og en glæde ved livet. I den forbindelse er det vigtigt for

Holdet bag serien ’Tomgang’. Fra venstre: Sami Darr, Rune Klan, Mick Øgendahl og Sarah Grunewald. Foto: Jens Astrup.

Foto: Bax Lindhardt.

mig, at der ikke går rutine i den, rutinen interesserer mig ikke. Jeg hader, hvis mine roller bliver for ens. Det handler om at udvikle rollen, der skal ske nye ting med den. Hvis jeg har en niche, så er jeg ikke bange for den, jeg er ikke rigtig bange for noget, heller ikke at spille grim. Jeg tror egentlig ikke, jeg er havnet i en niche. Jeg er heller ikke bange for at ende i Dirch Passer-syndromet, som mange har spurgt mig om, fordi jeg pludselig er kommet til at lave en del satire, hvilket aldrig har ligget i mine kort," siger Bodil Jørgensen og påpeger, at hun ikke interesserer sig for, hvorvidt hun spiller satire eller mere alvorlige roller. Det handler om den konkrete karakter og om at begynde forfra hver gang.

Selv om Mick Øgendahl, ifølge eget udsagn, for det meste bliver anset for at spille "ham den halvdumme", er han selv meget bevidst om at forsøge at udfordre sig selv og undgå gentagelsen.

Dette forsøgte han med sit seneste onemanshow 'Fest', hvor han behandlede nogle emner, han ikke tidligere havde kastet sig over, heriblandt sin egen indlæggelse på psykiatrisk afdeling. Derudover tog han et standpunkt og talte en del om ytringsfrihed, og på den måde forsøgte han at gå ned ad en vej, han ikke tidligere havde gået på. Det var en måde at udfordre sig selv på i et ønske om at finde nye sider af sig selv, hvilket kan være svært, fortæller Mick Øgendahl:

"Det kan godt være en udfordring at skulle genopfinde sig selv, når man ofte ender i de samme roller. Jeg spillede en psykiatrisk patient i filmen 'Kolbøttefabrikken', og der kunne jeg mærke, at jeg skulle arbejde med mig selv for ikke at gå efter det umiddelbare grin. I stedet drejede jeg på nogle knapper og gav min karakter nogle nuancer, gjorde ham lidt mere trist, selv om det var en komedie. Når det er sagt, tror jeg, at mange enten elsker min karakter, eller så hader de den. Anmelderne vil nok sige, at jeg bare kommer med noget fra den samme skuffe, men jeg er ikke utilfreds med der, hvor jeg er havnet. Jeg har mine egne små projekter, hvor jeg forsøger at flytte mig og komme ud af min komfortzone, flytte mig selv, det synes jeg er en hvilken som helst skuespillers ansvar."

Også Bodil Jørgensen oplever, at fornyelsen kan være svær.

"Det er en udfordring at skulle forny sig selv hver gang, fordi nogle instruktører holder måske også fast i ens rolle. Her synes jeg, at vi i Danmark har et castingsystem, der nogle gange er en anelse indskrænket. Det der med at lade de samme skuespillere, inklusive mig selv, spille de samme ting, det er trættende. Sidste år så jeg filmen 'Mens vi lever'. Her var det så dejligt at se nogle nye mennesker, nye skuespillere, og jeg ønsker da også indimellem at havne i andre omstændigheder."

Er der noget, du ikke har spillet, som du kunne tænke dig at prøve af?

"Ja, og indimellem opstår der en ny figur, man ikke havde tænkt, og det er vidunderligt, især hvis publikum knytter sig til

karakteren. Grunden til at jeg gider at være skuespiller, er fordi der indimellem kommer nogle store udfordringer."

Siger du nogle gange nej til en rolle, fordi du har lavet den før?

"Ja, så må vi lade nogle andre om det, fordi nu er den rolle udspillet for mig. Samtidig har jeg egentlig aldrig haft det sådan, at der er en bestemt rolle, jeg bare må spille. Jo, måske vil jeg gerne spille en hævner."

Mick Øgendahl uddyber:

"Det at spille den samme rolle, er jo først et problem i det øjeblik, du bliver ked af det. Hvis du er glad og tilfreds med at være i den rolle, du er i, er det ikke et problem, men jeg kan godt sætte mig ind i den frustration, at man som skuespiller kan mærke, når man bliver castet til den samme rolle hver gang. I Danmark er der nok en konventionel tankegang om, hvilken skuespiller der skal spille hvad, mens der i andre lande, eksempelvis i USA, nok er større muligheder for at spille det modsatte af sin typiske karakter. I Danmark er man nok så bange for fiaskoen, at vi skuespillere ofte ender i den samme rolle og spiller det sikre. Jeg har det meget fint med at spille de roller, jeg spiller. Jeg vil selvfølgelig gerne prøve mig selv af og bevæge mig ud på den tynde is, måske for at skvatte igennem, men nogle gange er det også rart, at isen bærer én. For mit eget vedkommende vil jeg gerne sætte en ære i det arbejde, jeg laver."

Også Bodil Jørgensen er sin rolle bevidst. Nok forsøger hun at udvikle den og prøve kræfter med nye karakterer, men hun kan også godt se styrken i at spille den samme figur.

"Jeg kan godt lide at spille birollen eller den underlige nabo, som altid er der, fordi jeg ved, at de findes derude. Måske eksisterer de i højere grad end selve hovedpersonen. Måske er det nemmere at give disse karakterer nogle finurligheder og nuancer. Jeg har det godt med de finurlige roller, som jeg ofte havner i. Dermed ikke sagt, at jeg er bevidst om nogle bestemte virkemidler, dem har jeg ikke i mig, for jeg er ikke en ægte komiker, der ved, hvad der fungerer."

Er du overrasket over, at du også er endt i den satiriske genre?

"Ja, det er jeg, men jeg er ikke bange, og jeg kan være ufrivillig komisk. Jeg er ikke bange for at spille på en bestemt måde. Jeg er kun bange for røde traktorer, men ellers ikke noget."

Mick Øgendahl bliver ofte castet til den sjove og fjollede rolle. Foto: Christian Liliendahl.

Skuespiller i den moderne forsknings tjeneste

I forskningsverdenen har man fået øje på, at teater og skuespil kan bidrage med både nye perspektiver og nye praksisser inden for ganske forskelligartede fagområder. Preben Friis, der er skuespiller med en fortid inden for forumteater, har gennem en årrække anvendt sin skuespillerfaglighed i forskningen på Syddansk Universitet. Sceneliv har mødt skuespilleren, der i dag arbejder med international forskning.

Skuespiller Preben Friis bruger sin erfaring til at undersøge, sammen med universitets forskere, hvad der sker i de processer, hvor vi skal tage en beslutning.
Foto: Claus Fisker.

Af Kat. Sekjær

På Syddansk Universitet, SDU, findes der under afsnittet for Design Research noget så exceptionelt som et Theatre Lab. Her indgår professionelle skuespillere i forskningsarbejdet i forskellige sammenhænge – blandt andet inden for ledelsesudvikling og inden for det sundhedsvidenskabelige område. Skuespiller og specialkonsulent Preben Friis har været en del af Theatre Lab helt fra starten og forklarer, hvorfor skuespilfaget kan bruges i forskningssammenhænge:

”En del af forskningsverdenen flytter sig i øjeblikket fra den naturvidenskabelige forskning, i og med at kaosteori og kompleksitetsteori er blevet taget alvorligt – vi ved, at verden ikke er forudsigelig. Blandt andet ved vi fra kaoteorien, at små bitte afvigelser kan gøre en kæmpe forskel i sidste ende,” forklarer Preben Friis og illustrerer sin pointe ved at holde et stykke papir op og lade det falde til jorden. Man kan lave samme forsøg om og om igen, og selvom man holder præcis samme stykke papir præcis samme sted med præcis samme vindmodstand, så vil det på grund af små forskelle i bevægelsen lande helt forskellige steder.

”Det er det, man begynder at arbejde med inden for forskning, hvor man siger: ’okay, hvis det er sådan, verden er, så kan vi ikke forudsige den – så er vi nødt til at tænke anderledes end den naturvidenskabelige måde’, hvor man jo har en teori og så beviser den eller modbeviser den.”

Der er ved at ske et paradigmeskift, hvor vigtigheden af detaljerne i en proces derfor får en anderledes vægt, end de ellers har haft i forskningen. Man går fra systemisk tænkning til kompleksitetstænkning:

”I forhold til et stykke papir er mennesker meget mere indviklede og uforudsigelige. Og når mennesker interagerer med hinanden, må vi sige, at der er så mange ting, vi ikke kan forudsige eller styre. Vi kan grundlæggende ikke vide udfaldet af en samtale eller interaktion, men vi kan godt genkende det, der sker, når vi ser det. Det er jo ikke sådan, at der kan ske hvad som helst, når vi interagerer med hinanden,” siger Preben Friis og tilføjer, at verden jo ikke er fuldstændig ny, hver gang man laver et eksperiment. Der er en masse mønstre, der gentager sig:

”Og så er der nogle ting, som er forskellige fra gang til gang. Og det er de små forskelle, som gør, at verden forandrer sig.”

Som en konsekvens af denne tankegang skifter forskernes fokus fra at se på systemer til at se på, hvad der sker i relationer. Dette fokus er nyt for en del forskere – men for skuespillere er det rygmarvsviden, mener Preben Friis.

Hvordan tager mennesker en beslutning

Preben Friis forklarer, at de på Theatre Lab gør brug af både forumteater men også utrolig meget af improvisation. Inden for sundhedsområdet har han blandt andet beskæftiget sig med det, der hedder ’shared decision-making’ – altså delt beslutningstagning, som eksempelvis sker, når en læge og en patient sammen skal blive enige om en behandlingsform. Her eksperimenterer skuespillerne med forskellige udfald og forskellige afsæt, som hjælper læger, sygeplejersker og andre fagpersoner til at få både en bredere horisont og en dybere forståelse af, hvad der er medvirkende til at få et menneske – her en patient – til at tage en beslutning om en behandling. Helt grundlæggende handler læge-patient-forholdet både om medicinsk faglighed, men også i meget høj grad om tillid og personlige forhold. En læge kan sagtens remse diagnose og prognose op, komme med statistikker på behandlingsformers virkning og bivirkninger, altså udelukkende gøre brug af sin faglighed, men hvis lægen ikke tager højde for det menneske, der *også* er patienten, dets karakter, dets relationer og følelser, er det ikke sikkert, patienten kan eller vil tage en beslutning. Her kan skuespillere indgå både i illustrerende optrin, men også i mere åbne rollespil, hvor man eksperimenterer med kommunikation og relation:

”Det, vi forsker i, er, at sige ’hvad er det, der sker i alle de her processer, hvor vi skal tage en beslutning’ – og nu bevæger vi os så ind på sundhedsområdet. Her har vi fra SDU arbejdet med Sygehus Lillebælt og Kiel Hospital i et projekt om delt beslutningstagning i forbindelse med kræftbehandling, altså de samtaler, hvor lægen sammen med patienten skal tage en beslutning. Hvad sker der i de samtaler? Det kan vi jo ikke sætte på formel – men vi kan alligevel se, om der er nogle bestemte ting

Preben Friis sammen med nogle af hans studerende. Foto: Claus Fisker.

eller mønstre i det her, som er værd at undersøge,” forklarer Friis og kommer med et eksempel fra Tyskland, hvor tyske og danske læger og forskere var samlet, og hvor Theatre Lab brugte både teater og improvisation til både at undersøge og illustrere, hvad der sker – og hvad der kan *ske* i mødet mellem læge og patient. Udover skuespillerne deltog både forskellige faggrupper men også patienter. Sidstnævnte mest som beskuere eller som mere ’objektive videnspersoner’, der i denne sammenhæng har til opgave at bidrage med ’ægte’ og ikke blot formodet viden om, hvordan det er at være patient.

Lægen og Patienten – og hvad der skete inden

Hos Theatre Lab havde man på et tidspunkt en fornemmelse af, at forskerne meget gerne ville afgrænse forskningsområdet til udelukkende at handle om forholdet mellem lægen og patienten, ganske enkelt for at gøre forskningen mere fokuseret. Men som skuespillere var de bevidste om, at den samtale mellem læge og patient altid indgår i en sammenhæng – en slags handlingsrække eller dramaturgi, om man vil.

”Vi sagde, ’vi laver lige et lille teaterstykke, og åbner med det’. Her kørte vi langt hen ad vejen almindeligt forumteater. Vi lavede et lille skuespil, hvor jeg spiller en ældre mand, der har prostata-cancer, og min kollega spiller lægen. Hun kommer ind, og vi skal så have snakken om behandling. Hun har lavet en biopsi og så videre, og fordi det er meget alvorligt, har lægen fået det ordnet sådan, at manden i dag skal til scanning. Normalt er der tre ugers ventetid. Men det vil denne her mand ikke. Han vil ingenting. Så stopper vi og spørger, hvad sker der her?,” siger Preben Friis og tilføjer, at lægerne hurtigt konkluderede, at ’patienten er jo bange’ og så videre. Men hvad skal der til for at kunne lave delt beslutningstagning i denne her situation? Hvordan kan man få en patient, som er passiv til aktivt at være med til at tage en beslutning, spurgte de fra Theatre Lab. Herefter kom lægerne og tog samtalen med manden – altså Preben Friis, der nu improviserede samtalerne med lægerne:

”Jeg var stadig svær at få til at flytte mig. Det prøvede vi i et stykke tid. Lægerne prøvede hele tiden med argumenter som, ’du må jo forstå, at det er cancer’, og ’det er jo bedst for dig selv’ og så videre. Det varede cirka en halv time. På et tidspunkt stoppede vi så og sagde: ’Vi har lige en lille ekstra scene, vi gerne vil spille for jer. Og i teateret er det jo sådan, at vi kan gå frem og tilbage i tid, så vi vil gerne lige spille en lille scene om, hvad der skete præcis inden, denne her patient gik ind til konsultation lægen.’”

Her viste Theatre Lab en scene, hvor manden sidder sammen med sin datter og snakker om sin sygdom, og han fortæller, at han har snakket med sin pensionskasse i forhold til, hvordan hans kone er stillet, hvis han dør. Datterens reaktion på det er at sige, ’hold nu op far’ og ’tænk positivt’ og så foreslår hun en sammenkomst mellem hendes og hendes kærestes familie, for hun og kæresten ’vil gerne fortælle det’. Manden går i panik ’fortælle dem hvad?’ Han har ikke lyst til, at nogen skal vide noget om hans sygdom. Men det, datteren mener, er, at hun og kæresten vil fortælle, at hun er gravid:

”Hun bliver tosset på sin far og råber ad ham, at nu må han holde op, og at han gør alle nervøse. Hun siger, at mænd lever med prostatacancer i mange år og slutter med at råbe, at hun faktisk er gravid, inden hun vender om på hælen og går på toilettet. Så kommer lægen og kalder manden ind,” siger Friis og tilføjer, at det er her, den foregående scene starter: ”Og så bliver

den diskussion, vi har med lægerne efter dette optrin jo totalt forandret.”

Hvad er det skuespillere kan?

Preben Friis fortæller, at ovennævnte eksempel gjorde lægerne bevidste om, at det er mere end lægefaglighed, der er afgørende eller medvirkende, når en patient skal tage en beslutning om sin behandling. De professionelle opdager, hvad der sker, når de kommer ned i detaljen i det sårbare møde med patienten – og her kan skuespillernes faglighed bidrage til viden og en ny tilgang til kommunikationen med patienten og dennes pårørende:

”Skuespillere er i forhold til forskerne vant til at gøre og handle, frem for at tænke. Skuespillere ved, at verden udvikler sig på baggrund af relationer. Det er sådan, handlinger sættes i gang – ikke bare ved det, man siger, men også ved det man gør,” siger Friis.

Han understreger, at skuespillerne ikke bare har en erfaring, men også en praksis, som gør, at de hurtigt kan sætte en scene eller et eksperiment op:

”De kan improvisere og på den måde både udfordre og provokere i dette tilfælde forskerne til at tænke nyt. Vi kan både bruge teater som illustration og til at undersøge med. Jeg tror, at samspillet mellem forskere og skuespillere fungerer godt, fordi skuespillere er vant til at improvisere og kaste sig ud i at gøre og handle, mens forskerne er mere vant til at analysere og reflektere. Skuespillere har erfaring med, at verden udvikler sig på baggrund af relationer. Det er sådan, handlinger sættes i gang – ikke bare ved det, man siger, men også ved det man gør. Vi har et kropsligt udtryk og en evne til at bruge vores intuition, en håndværksmæssig faglighed, som har vist sig at være værdifuld,” siger Friis og slutter:

”Jeg tror, det hænger sammen med den måde, tingene udvikler sig på i verden – at vi lærer at se på relationer frem for at fokusere på systemer. Og selvom de færreste skuespillere måske bliver direkte involveret i forskning, synes jeg, det er rart at vide, at vi som skuespillere har en kernekompetence, som er brugbar, efterspurgt og værdsat i en helt anden boldgade.”

Forskning i etiske dilemmaer sammen med engelske sygeplejestuderende.

DSF STUDIO NYE KURSER OG EFTERUDDANNELSE FORÅR 2018:

MED FOKUS PÅ DIT HÅNDVÆRK

ÅBEN STUDIO:

fri træning for 200 kr. pr. halvår:

Filmskuespil med Emma Balcázar

onsdage frem til 30. maj

Der arbejdes med screen presence, private moments, tid og rum i dialog-arbejde. Udover at være på gulvet, afprøves forskellige teknikker og performanceanalyse.

Emma Balcázar er uddannet dramapædagog og filminstruktør fra Den Danske Filmskole. Hun har coachet og undervist efter egen metode i flere år, været Robert nomineret for filmen 'Tro håb og sex'. På nuværende tidspunkt er hun i gang med at udvikle sin første spillefilm.

Feldenkrais® class with Paul Pui Wo Lee

fredage 18. og 25. maj

Improving your technical and expressive prowess, injury prevention and recovery, and just feeling confident and good within yourself all comes down to one thing – the quality of your “self-use.” The

Feldenkrais Method® improves the way you use yourself by helping you approach yourself from new angles outside of your usual habits of moving, thinking, sensing, and feeling. Paul Pui Wo Lee is a certified teacher of the Feldenkrais Method® and a freelance contemporary dancer and has been teaching at Dansk Danseteater, Den Kongelige Ballet and Dansehallerne.

KURSER:

Arrangement:

Filosofisk foredrag om kropslig bevidsthed med Camille Buttingsrud

8. maj, tilmelding hurtigst muligt

Hvad er det, der sker rent bevidsthedsmæssigt, når man kommer ind i det sportsfolk kalder “the zone” eller “in the groove”, som mange jazzmusikere kalder det? Vi har alle hørt om flow, men hvad er det egentlig? Hvordan opleves flow af skuespillere, sangere og dansere? Camille Buttingsrud er filosof og tidligere performer, og hun forsker i denne bevidsthedstilstand. Gennem de sidste fire år har hun interviewet dansere, sangere, musikere og skuespillere i et forsøg på at kortlægge det, hun kalder *kropslig refleksion*.

Ideworkshop med Rasmus Munch

15., 22. og 29. maj, tilmelding hurtigst muligt

Går du og tumler med en eller flere ideer? Udøven- de kunstnere er fyldt med gode ideer og mange af dem kan omsættes til virkelighed, generere god økonomi og spændende udfordringer. Workshop- pen hjælper dig til at få indsigt og overblik til at tage det næste skridt. Om du kaster dig ud i dit næste projekt efter workshoppen eller ej, har du fået viden og værktøj til selv at gennemteste dine kommende ideer. Alle kan deltage og ingen ide er for lille, for stor eller for langt ude.

Rasmus Munch er uddannet fra skuespillerskolen ved Odense Teater. Han har arbejdet inden for faget i mange år, inden han

foretog et karriereskift. I dag driver han med succes virksom- heden Yeah-Yeah, der træner ansatte i danske virksomheder i blandt andet præsentationsteknik og salgstræning.

Meisnerteknik for øvede med Sarah Boberg

6.-8. juni, tilmelding hurtigst muligt

Meisnerteknik er en konkret arbejds metode, der fokuserer på nærvær og samarbejde. Teknikken bygger på K. Stanislavskijs teorier og principper. Deltagerne arbejder med improvisationsøvelser, der fokuserer på spontanitet og på at reagere ærligt på sine medspillere i nuet.

Sarah Boberg er uddannet skuespiller og kendt for medvirken i tv-serierne 'Broen' og '1864'. På scenen har hun spillet på alt fra Det Kongelige Teater til små københavnske teatre. Sarah har undervist i mange år på bl.a. Actors Studio og William Esper Studio i New York og på Den Danske Filmskole, Filmhøjskolen i Ebeltoft samt Aarhus-, Odense- og Statens Teaterskole.

Blik for køn og diversitet

29.-31. august, frist 11. juli

Formålet med workshoppen er, at den enkelte scenekunstner udvider sin viden med teorier og ønsker at gøre op med den traditionelle måde at tænke køn og etnicitet på. Teorierne dekonstruerer de stereotype kønsroller for at bygge dem op på ny og derved udfordrer samfundets forståelse af køn og den identitet, der er knyttet til kønnet. Workshoppen bruger det teoretiske grundlag til bl.a. at indføre improvisationstek- nikker, der baner vej for en ny og bredere forståelse af køn og etnicitet. Alt sammen for at scenekunsten bliver bedre til at operere mellem disse samfundsnormer, der “dikterer”, hvad en mand og en kvinde er.

Dorte Madsen er sceneinstruktør, dramatiker og cand. mag. i teater-, performance- og kønsvidenskab. På workshoppen vil deltagerne også arbejde med instruktør og skuespiller Marthe Sofie Løkeland Eide (N) og skuespiller Marie-Lydie Nokouda.

STUDIETUR:

5 days in New York

Masterclasses for musicalperformere

24.-28. september, frist 1. juni

Tag med på studietur til New York og deltag i masterclasses med 3 forskel- lige undervisere, morgentræning fx på Ripley-Grier Studios on Broadway. Del- tagerne på turen skal naturligvis også se en masse musicals, hvoraf vi forudbestiller til 2 Broadway shows. Vi tilbyder også et arrangement om tendenser og udvikling i metropolen New Yorks musicals og Broadway- shows det sidste årti. Derudover vil der blive rig mulighed for at dyrke New Yorks kulturliv og se forestillinger i alle genrer og afskygninger i byen, der aldrig sover.

Deltagerne skal selv bestille og betale særskilt for rejsen. Vi mødes i NY mandag 24/9 og det sidste programpunkt er en forestilling fredag den 28/9.

Læs mere om kommende kurser, Åben Studio, frister og tilmeld dig på hjemmesiden under DSF Studio.

Fra en taknemmelig formand

Foto: Henning Hjørth.

Som altid er der travlt i forbundet. Medieudspillet er kommet fra kulturministeren, og det skal vi forholde os til og forhåbentlig påvirke. Der har været sager om overgreb mod børn i den danske filmbranche, vi har arbejdet med #MeToo, jeg sidder i overenskomstforhandlinger, jeg holder oplæg til høringer, diskuterer scenekunstreformen, laver indlæg om dagpengereglerne, sidder med i arbejdet med børn i underholdningsbranchen.

Alting går stærkt, og det har det gjort i næsten 9 år. Det har været fantastisk, forrygende, fortravlet – hårdt og meningsfyldt. Jeg kan slet ikke forstå, hvor tiden blev af. Og det er mærkeligt og vemodigt og sørgmodigt at vide at min tid som jeres formand er ved at være forbi. Arbejdet og dialogen med jer har betydet alverden.

Forleden, mens jeg sad og arbejdede en sen aften, så jeg i nyhederne et interview med Lech Walesa. Jeg husker ham som det ikon, som jeg hørte så meget om som lille pige. Dette modige menneske, der grundlagde den første ikke-kommunistiske fagforening 'Solidaritet' for værftsarbejdere i Gdansk og krævede ordentlige arbejdsforhold. Og der sad han igen. Lige så vital som dengang.

Og jeg kom til at tænke på ordet 'Solidaritet'. Jeg bruger det næsten dagligt, og jeg tænker ofte, når jeg bruger det, på netop Lech Walesa.

Solidaritet er også et ord, vi alle bærer med os i Dansk Skuespillerforbund. Med vitalitet som han. Det er ikke gammeldags for os, det er nødvendigt, og vigtigt, og det betyder noget. Vi står i dag med et stærkt, solidarisk og solidt forbund.

Vi har nået en hel del. Og det er jeg glad for. Vi har for eksempel knyttet endnu tættere bånd til vores søsterorganisationer, både inden for film og teater. Vi har styrket samarbejdet med organisationer for alle mulige andre fagligheder, også arbejdsgiverorganisationer. Det har vi gjort, fordi vi er nødt til at arbejde sammen om mange af de udfordringer, der præger et moderne arbejdsmarked – for eksempel et brugbart dagpengesystem og et anstændigt psykisk arbejdsmiljø. Vi har en god og frugtbar dialog med både kulturordførere og ministre. Vi har skabt Create Denmark, og vi arbejder målrettet på at skabe indtægter fra andre platforme i fremtiden. Vi har lobbyet for bedre skatteregler (og det skal nok lykkes), blandet os kulturpolitisk, nationalt og internationalt. Skabt en bedre kommunikation på de sociale medier.

Selvfølgelig er der stadig masser at tage fat på; implementeringen af vores vision, det fortsatte arbejde for at få kunst øverst på dagsordenen, at få overenskomstdækket flere områder. Bare for at nævne nogle. Og sådan er det for en fagforening. En faglig organisation skal hele tiden tænke fremad, visionært og strategisk, være omstillelig og modig. Og sådan et forbund har vi.

Et stærkt forbund, en uomgængelig samarbejds- og sparringspartner med politisk gennemslagskraft. Vi er et forbund med dygtig rådgivning og relevante kurser.

Jeg glæder mig til at følge arbejdet som menigt medlem.

I de ni år, jeg har været jeres formand, er der mange citater, bøger og personer, jeg har ladet mig inspirere af. Men der er navnlig to citater, der har fulgt mig meget troligt gennem alle årene. De er en slags pejlemærker, jeg har brugt, når jeg var i tvivl om, hvad jeg skulle gøre, og når jeg skulle tale om kunsten.

Det første er fra en af mine store idoler, Martin Luther King, som jeg har hængende på min væg: "Time is always right to do what is right," sagde han.

Det andet er fra bogen 'Maleren fra Shanghai', og det lyder sådan her:

"Selvom et menneske ikke kan leve af kunst, kan kunsten gøre et liv værd at leve. Den gør sulten værd at udholde. Den gør bekymringer, den gør sorger, den gør et liv, der ellers ville være blottet for alt indhold – til at udholde. Den puster liv i livet."

Lad det være mine to ønsker for vores stærke forbund; altid at gøre det rigtige og at værne og tale højt om kunsten med taknemlighed for, hvad den giver. Den kunst, vi allesammen lever for, men sandelig også skal leve af.

Jeg vil savne arbejdet og alle nuancerne inderligt. Tilbage er der min taknemmelighed og glæde over, at jeg fik lov og blev vist den store tillid.

Af hjertet tusind tusind tak for årene. Og god vind fremover. Til os alle.

Katja Holm,
Formand for Dansk Skuespillerforbund

TEATER V

CPH STAGE | VALBY - 6 FORESTILLINGER PÅ 10 DAGE

CPH
STAGE

PLUSDAGE.DK

NORDJYSKE

KULTURKONGEN.DK

TEATERAVISEN

PELLE KOPPEL'S
STAGE VERSION
OF JANNE TELLER'S
AWARD-WINNING
YOUNG ADULT NOVEL

NOTHING

FORBRUGERMANIA

CPH CULTURE

UNGT TEATERBLØD

31. MAJ, 1. & 2. JUN KL 15

LIMINAL

FOOL

31. MAJ + 1. JUNI KL. 16.30 (IN ENGLISH) 2. JUNI KL. 14.00 +16.30 (PÅ DANSK)

MED JOHANNES LILLEØRE

2. & 3. JUN KL 11

NÅR ALT GÅR
I NILFISK

* 65 år

MED SIGNE VAUPEL, STINE PRÆTORIUS
& FREDRIK MELQUIST

ODENSE TEATER

BYEN

2. JUN KL 21 & 3. JUN KL 14

MED CLAES BANG, NATALI VALLESPİR SAND & LOUISE DAVIDSEN

5., 6. & 7. JUN KL. 20 I LOKALE KØKKENER

MED ANETTE ASP CHRISTENSEN

JP

KULTURKUPEEN.DK

XQ28.DK

KULTURKONGEN.DK

FORBRUGERMANIA.DK

MORTEN BUCKHØJ

FREDERIKSBORG AMTSAVIS

TVIND

"THE MUSICAL"

CPH CULTURE.DK

BERLINGSKE TIDENDE

MAGASINET KBH

UNGT TEATERBLØD

7.+ 8. JUN KL. 20 & 9. JUN KL. 14